

Iztok Škornik: FAVNISTIČNI IN EKOLOŠKI PREGLED
PTIC SEČOVELJSKIH SOLIN
Izdajatelj Soline Pridelava soli d. o. o., 2012, 280 str.

Po monografiji *Sto slovenskih ptic* in *Vodniku po Sečoveljskih solinah* se je ornitolog Izток Škornik tokrat lotil celovitega pregleda ptic Sečoveljskih solin in bližnje okolice. Že res, da so Sečoveljske soline z vidika objavljenih podatkov med najbolj raziskanimi slovenskimi ornitološkimi predeli, pa vendar doslej ni bilo celovitega ornitološkega pregleda. Izток Škornik je tokrat zbral zajetno zbirko podatkov, ki jih je dobil pri opazovanju ptic v solinah, poleg teh pa je združil vse razpoložljive podatke drugih opazovalcev v obdobju zadnjih petindvajsetih let ter objavljene vire na tem mokrišču. V zajetni monografiji tako obravnava ptičji svet Sečoveljskih solin, ki je plod 25 let dolgega in neutrudnega zbiranja podatkov.

Strokovna monografija je v prvi vrsti neizčrpen vir podatkov o pojavljanju ptic v Sečoveljskih solinah, pa naj gre za gnezdilce, prezimovalce, klateže ali redke zimske oziroma poletne goste. Ogromni nizi podatkov v dolgem časovnem obdobju nudijo možnost ugotavljanja trendov za posamezno vrsto. In kakšni so ti nizi? V obdobju od 1983 do 2009 sta bila na 1500 terenskih dnevih zbrana 751.102 podatka o osebkih, ki so pripadali 292 vrstam ptic. Če upoštevamo dejstvo, da je bilo doslej v Sloveniji ugotovljenih več kot 387 vrst ptic, potem je ta številka za tako majhno območje res izjemna. Avtor ponuja impresiven niz podatkov, ki dodatno argumentira izjemnost Sečoveljskih solin na nacionalnem, jadranskem in sredozemskem nivoju. Čeprav so Sečoveljske soline na prvi pogled razmeroma enoličen življenjski prostor, kjer sta verjetno najpomembnejša dejavnika, ki krojita pestrost habitatnih tipov, vodni režim in ohranjenost solinskih nasipov, je bilo v takem okolju ugotovljenih 24 vrst gnezdilck, na nekoliko širšem območju pa 45 vrst.

Avtor je obravnavano območje razdelil na 24 manjših topografskih enot in vsako od njih posebej obravnaval z vidika vrst, ki se v takem okolju pojavljajo. Pri tem je uporabil tudi številne strukturne indekse. Tako npr. izvemo, da so po številu ugotovljenih vrst najbolj bogata območja ob reki Dragonji, predel Alto in predel Stojb. Na vseh treh je bilo ugotovljenih več kot 100 vrst ptic.

Od gnezdilck je kar 10 nacionalno pomembnih vrst. Kaj to pomeni? To pomeni, da na območju Sečoveljskih solin najdemo 10 % ali več celotne nacionalne populacije.

Kot zanimivost naj navedem še podatke o tujerodnih vrstah, ki so danes deležne precejšnje pozornosti. Avtor tako navaja pojavljanje črnega laboda, rase mandarinke, virginijskega kolina in ovratniškega papagaja.

Dodano vrednost monografiji daje privlačna grafična predstavitev. Vsaka vrsta je predstavljena s privlačno fotografijo, kartografskim in letnim pregledom pojavljanja v solinah v posebni UTM mreži, s statističnimi nizi podatkov in z grafično predstavitvijo opazovanja v

posameznih mesecih v letni skali. Bralec lahko razbere tudi status in abundanco posamezne vrste.

Ornitološka monografija *Favnistični in ekološki pregled ptic Sečoveljskih solin* je lično oblikovana knjiga, ki jo krasijo izjemne fotografije avtorja in številnih drugih fotografov. Avtor se je s pričujočim delom poklonil vsem ornitološkimi zanesenjakom, ki so pred njim in skupaj z njim kot mravljice popisovali bogato ptičjo dediščino Sečoveljskih solin, predvsem pa obelodanil vedenje o izjemni ornitofavni Sečoveljskih solin na resnično pregleden način. Smiselno je pričakovati, da bo ta drzni projekt nudil vzor za druge ornitologe, ki bodo na podoben način raziskali in ovrednotili druga izjemna mokrišča, ki jih v Sloveniji ne manjka.

Lovrenc Lipej

